

گزارش آتیه‌نواز پوشش بیمه‌ای قالیبافان بدون کارفرما

التیام زخم بیمه روی دست قالیبافان

گزارش

صنعت قالیبافی به عنوان یکی از عمده‌ترین و اصیل‌ترین صنعت کشور با قدمت ۳ هزار ساله، زیر بار مشکلاتی است که وجود کرونا در دو سال اخیر آن را دوچندان کرده‌است. افزایش ۳۰۰ درصدی قیمت مواد اولیه فرش دستباف، افزایش دستمزد قالیبافان و همچنین واردات مواد اولیه و... در کاهش تولید این هنر اصیل ایرانی نقش زیادی داشته و موجبات کاهش تولید این صنعت را فراهم آورده‌است. بازار فروش و عدم حمایت مسئولان و قیمت بالای مواد اولیه موجب شده پایه‌های تولید فرش دستباف که یکی از صنایع دستی و هنرهای اصیل ایرانی است، سست شود. مشکل بیمه قالیبافان، یکی از مشکلاتی است که با زمین‌گیر شدن تدریجی صنعت فرش دستباف و بیکار شدن تعداد زیادی از قالیبافان دوچندان شده و باعث خروج تدریجی بافندگان از این صنعت شده‌است.

بودجه امسال بر معافیت‌های کامل بیمه‌ای بیمه‌شدگان بدون کارفرما در سازمان تأمین اجتماعی از جمله مشمولان قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار تصریح شده است. در واقع از ابتدای امسال، معافیت‌های کامل بیمه‌ای در خصوص بیمه‌شدگان بدون کارفرما در سازمان تأمین اجتماعی از جمله مشمولان قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار) مصوب سال ۱۳۸۸، بند «ض» تبصره (۱۴) قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور و بند «ب» ماده (۷) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، مشروط به ارزیابی آزمون وسیع توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و قرار گرفتن در چهار دهک اول درآمدی است.

معیار شناسایی مشمولان بیمه قالیبافی تأمین اجتماعی

بیمه قالیبافی یکی از انواع بیمه‌های تأمین اجتماعی است که افراد می‌توانند تحت پوشش آن قرار گیرند و از خدمات ارزنده آن بهره‌مند شوند. در حقیقت تمام بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلوی خانگی که کارفرما ندارند و با استفاده از دستگاه بافندگی در واحد مسکونی خود در حال فعالیت هستند، مشمول بیمه قالیبافی به صورت اختیاری هستند. این افراد در برابر حمایت‌های بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بیمه می‌شوند. معیار شناسایی این افراد به شرح ذیل است:

- متقاضی فاقد کارفرما بوده و با دریافت مزد یا حقوق معین در ازا ساعات کار مشخص در استخدام اشخاص حقوقی یا حقیقی نبوده باشد.
- به استفاده از دستگاه فعال به کار بافندگی مشغول بوده و عرفاً به عنوان بافنده شناخته شود.
- در واحد مسکونی خود مبادرت به شغل بافندگی کند.

نرخ مبنای محاسبه و چگونگی وصول حق بیمه

در آمد ماهانه مبنای محاسبه حق بیمه بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو که واجد شرایط عقد قرارداد شناخته می‌شوند به طور مقطوع معادل ۵۰ درصد حداقل دستمزد کارگر عادی مشمول قانون کار در زمان انعقاد قرارداد است و نرخ حق بیمه آنان به طور یکسان معادل ۱۴ درصد دستمزد مبنای کسر حق بیمه تعیین شده که پرداخت هفت درصد آن سهم بیمه تأمین اجتماعی و ۷ درصد دیگر

در دو سال اخیر بسیاری از کارگاه‌های تولیدی به دلیل وجود کرونا تعطیل و تعداد زیادی از قالیبافان نیز به دلیل افت و خیزهای صنعت قالیبافی بیکار و در پی آن بیمه آنان نیز قطع شد. بسیاری از قالیبافان به دلیل بیکاری ناشی از تعطیلی کارگاه‌ها، خود نیز توان پرداخت حق بیمه را نداشته و بیمه آنها بعد از سه ماه وقفه قطع شد اما به گفته طاهری مدیرعامل اتحادیه قالیبافان افراد بالای ۱۸ سال و زیر ۵۰ سال که قبلاً بیمه داشته‌اند می‌توانند بیمه خود را ادامه دهند. معاون تعهدات بیمه‌ای تأمین اجتماعی اداره کل شهرستان‌های استان تهران نیز در این خصوص می‌گوید: «در پرداخت حق بیمه اگر پس از سه ماه وقفه افتد، بیمه قطع خواهد شد اما قالیبافان با پرداخت مجدد حق بیمه می‌توانند به چرخه بیمه قالیبافی بازگردند.» محمدهادی اطهری تصریح می‌کند: «اگر قالیبافی بعد از دو یا سه سال وقفه بخواهد بیمه خود را ادامه دهد با مراجعه به شعبی که حق بیمه خود را پرداخت می‌کرد، در خواست بیمه قالیبافی بدهد که بعد از بررسی و طبق قوانین و قواعد مقرر شده مورد تأیید بازرسان مشترک صنایع دستی و تأمین اجتماعی، مجوز عقد قرارداد حاصل می‌شود که ۲۰ درصد سهم کارفرمایی توسط دولت و هفت درصد خود بیمه‌شده پرداخت می‌کند و در نهایت طبق قانون از مزایای بازنشستگی و مستمری نیز استفاده خواهند کرد.» وی اضافه می‌کند: «بیمه قالیبافان که از مصوبات شورایی کار حمایت می‌کند، قانون و قواعد خاص خود را دارد و با بیمه عشاری روستاییان متفاوت است و شامل مناطق شهری نیز می‌شود؛ به این صورت که هر کسی در هر شهری دار قالی داشته باشد با بررسی کارشناسان تأمین اجتماعی حق بیمه آنها پرداخت خواهد شد.» عبدالبشیر بهرامی، مدیرعامل اتحادیه تعاونی‌های فرش دستباف نیز بر خورداری از حمایت بیمه‌ای برای بافندگان فرش حائز اهمیت می‌داند و می‌گوید: «بیش از ۸۰ درصد بافندگان را زنان تشکیل می‌دهند که عمدتاً به شکل خانگی مشغول کارند و این مسأله در اشتغال و امنیت شغلی و اجتماعی و به ویژه در آمد آنها نقس بسزایی دارد.» وی معتقد است: «اگر بحث بیمه قالیبافان به سازمان برنامه و بودجه واگذار شود تا حق بیمه در اختیار تأمین اجتماعی قرار گیرد، این سازمان می‌تواند بیمه قالیبافان را پوشش دهد. یکی از مشکلاتی که در طول سال‌های گذشته وجود داشت این بود که ردیف اعتباری در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی و تصویب شد اما هنگام پرداخت به دلایلی نظیر کمبود بودجه یا عدم تأمین اعتبار لازم اختصاص پیدا نکرد.» بر اساس این گزارش، در لایحه

ضمناً سوابق مازاد بر ۵۰ سال سن که حق بیمه آن به ترتیب موصوف اخذ می‌شود صرفاً در تعیین میزان مستمری قابل احتساب بوده و در احراز شرایط برقراری مستمری مؤثر نخواهد بود.

بر اساس این گزارش، بیمه قالیبافی یکی از انواع بیمه‌نامه‌های اختیاری سازمان تأمین اجتماعی است که پوشش بازنشستگی، جبران خسارت ناشی از کار و فوت را در برمی‌گیرد. این نوع بیمه یکی از سخت‌ترین بیمه‌های تأمین اجتماعی است. به این معنا که سهمیه اندکی برای آن وجود دارد؛ زیرا این نوع بیمه مبلغ بسیار ارزانی دارد و نهایتاً هفت درصد حق بیمه کامل از بیمه‌شده دریافت می‌شود و ۲۰ درصد مابقی حق بیمه باید توسط دولت پرداخت شود.

در واقع بیمه قالیبافی یک بیمه یارانه‌ای است که اکثریت حق بیمه بر عهده دولت است، بنابراین طرفداران زیادی نیز دارد. به همین علت تقلب‌های زیادی در این زمینه انجام می‌شود و افرادی که شغل‌های دیگری دارند از این نوع بیمه استفاده می‌کنند. دلیل سختگیری‌های اخیر بازرسان تأمین اجتماعی نیز وجود تقلب در این نوع بیمه از سوی برخی افراد خاطی است.

آن به عهده دولت خواهد بود. همچنین بیمه‌شده مکلف است مبلغ حق بیمه را در دو نوبت شش ماهه اول و شش ماهه دوم در طول یک سال به حساب سازمان واریز کند؛ مشروط بر آنکه حق بیمه تأمین اجتماعی هر دوره حداکثر طی سه ماهه اول هر دوره پرداخت شود.

شرایط و مدارک لازم برای انعقاد قرارداد

پذیرش تقاضا و انعقاد قرارداد با متقاضیانی که در زمان درخواست عقد قرارداد بیش از ۵۰ سال سن داشته باشند موکول به احراز شرایط زیر است:

- در تاریخ ثبت تقاضا سن آنان از ۵۵ سال تمام تجاوز نکرده باشد.
- حق بیمه سهم بیمه‌شده مربوط به سال‌های مازاد بر ۵۰ سال سن را که نرخ و مبنای محاسبه آن قبلاً توضیح داده شده به طور یکجا و حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ ثبت تقاضا به حساب سازمان واریز کند.
- بافندگان موصوف (سن بین ۵۰ تا ۵۵ سال) فقط یکبار می‌توانند از امکان پرداخت حق بیمه تأمین اجتماعی به طور یکجا بابت سال‌های مازاد بر ۵۰ سال استفاده کنند.

فهمیه محمدخانی

روزنامه نگار

گزارش

جوانان، ۴۳ درصد متقاضیان مهارت‌آموزی

به گفته رییس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ۴۳ درصد متقاضیان مهارت‌آموزی محیط واقعی کار در گروه کارجویان جوان از ۲۱ تا ۳۰ سال و در مقطع تحصیلی دیپلم قرار دارند. غلامحسین حسینی‌نیا افزود: «از تعداد ۶۱ هزار و ۲۱۰ متقاضی کسب مهارت در این حوزه ۹ درصد را زنان و ۹۱ درصد را مردان تشکیل می‌دهند.» وی آشنایی با محیط کسب‌وکار، کسب تجربه و آماده‌سازی و ایجاد خودباوری در مهارت‌آموز برای ورود به عرصه اشتغال و کارآفرینی، حفظ و پایداری مشاغل سنتی و بومی، کمک به بنگاه‌های فعال به منظور شناسایی و جذب نیروی کار مستعد و توانمند، کاهش هزینه‌های جذب و به کارگیری نیروهای فاقد مهارت، استفاده از ظرفیت و توان آموزش عملی بنگاه‌های اقتصادی و... را از اهداف اصلی این طرح عنوان کرد.

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تصریح کرد: «از سال ۱۳۹۶ لغایت ۱۴۰۰ بالغ بر ۲۵۰ هزار نفر از خدمات آموزشی در چارچوب طرح مذکور برخوردار شده‌اند. سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور نیز به لحاظ مأموریت، ساختار و اهداف دارای بیشترین تطابق با مفاد طرح مذکور بوده و مسئولیت اصلی اجرای این طرح نیز در سال‌های اخیر به عهده این سازمان است.» وی بررسی اعتبار و صلاحیت‌های آموزشی بنگاه‌های متقاضی، ارائه پیشنهاد و تهیه استانداردهای آموزشی منطبق با فرصت‌های آموزشی مورد درخواست بنگاه‌ها، صدور مجوز آموزش مهارت‌آموزی را از تکالیف اجرایی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای در فرایند صدور مجوز آموزش مهارت‌آموزی در این طرح ذکر کرد.

حسینی‌نیا خاطر نشان کرد: «تمرکز بر شرایط متصدیان فرصت‌های آموزشی، صدور تأییدیه حضور در دوره مهارت‌آموزی برای مهارت‌آموزان، اخذ آزمون پایان دوره و صدور گواهینامه مطابق استاندارد آموزشی از تکالیف مرتبط با فرایند پایان دوره مهارت‌آموزی است.»

وی صدور کارت شناسایی برای مربی و مهارت‌آموز، برگزاری دوره توجیهی برای مهارت‌آموزان قبل از شروع آموزش و تبیین اهمیت اجرای دوره، استفاده از مربی (استادکار) به عنوان آزمونگر، برگزاری دوره آموزشی روش و فنون تدریس برای مربی، طراحی و به کارگیری سامانه رایانه‌ای مناسب برای شناسایی، ثبت‌نام، بررسی، معرفی و سایر مراحل اجرایی طرح به منظور تسهیل امور متقاضیان و دستگاه‌های دست‌اندر کار دستورالعمل و حسن نظارت بر فرایند اجرای طرح مطابق با درخواست مرکز مهارت‌آموزی و... را از سایر تکالیف سازمان برشمرد.

رییس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور گفت: «آمار عملکرد طرح مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی در خوشه‌های آموزشی صنعت ۵۱ درصد، خوشه خدمات ۳۴ درصد، کشاورزی هشت درصد و فرهنگ و هنر هفت درصد سال ۱۴۰۰ بود.»

وی آمار عملکرد طرح مهارت‌آموزی سربازان و وظیفه شرکت‌کننده در واحد پذیرنده پسادگان در به تفکیک واحدهای نظامی آجا ۱۶ هزار و ۳۲۹ نفر، سپاه ۱۴ هزار و ۴۴۲ نفر، ناجا ۸ هزار و ۲۲۱ نفر و وادجا ۴۹۶ نفر در سال ۱۴۰۰ اعلام کرد.

رویکرد سازمان تأمین اجتماعی حمایت از قشر قالیباف است. در این زمینه اقداماتی مانند افزایش فرصت پرداخت حق بیمه قالیبافان به ۴ ماه صورت گرفته است

در کار گروهی مشترک با حضور مسئولان استان آذربایجان شرقی صورت گرفت

نگاه موşkافانه به چالش‌های بیمه قالیبافان

گزارش

نشست بررسی بیمه قالیبافان و جلسه کارگروه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی با حضور مدیرعامل تعاونی فروش فرش، معاون تعاون اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، رییس اداره فرش سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی، عضو هیأت‌مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و بافندگان تبریز، رییس اداره وصول حق بیمه تأمین اجتماعی و رییس اداره بیمه‌شدگان اداره کل تأمین اجتماعی آذربایجان شرقی در اتاق تبریز برگزار شده؛ نشست که محوریت آن بررسی مشکلات بیمه‌ای قالیبافان این استان بود.

رویکرد سازمان تأمین اجتماعی حمایت از قشر قالیباف است

در این نشست مشترک، «یوسف حسین پور» رییس اداره بیمه‌شدگان اداره کل تأمین اجتماعی آذربایجان شرقی با اعلام اینکه طبق آخرین آمار حدود ۳۹ هزار نفر قالیباف تک‌باف فعال در استان وجود دارد که تمام این افراد، هفت درصد حق بیمه را پرداخت و ۲۰ درصد دیگر را دولت کمک می‌کند، افزود: «رویکرد سازمان تأمین اجتماعی حمایت از قشر قالیباف است. در این زمینه اقداماتی مانند افزایش فرصت پرداخت حق بیمه قالیبافان به چهار ماه صورت گرفته است. طبق آخرین دستورالعمل‌ها در سال گذشته سهمیه جذب قالیبافان تک‌باف، ۵۰ درصد بود، به صورتی که قالیبافانی که حق بیمه خود را به موقع پرداخت نمی‌کردند و بیمه‌شان قطع می‌شد جذب مجدد آنها مقدور نبود؛ مگر اینکه سهمیه آن برای سازمان ایجاد شود. این سهمیه از محل قطع قالیبافی ایجاد می‌شد. یعنی در حوزه قالیبافی تک‌باف به میزان ۵۰ درصد قطعی، نصف سهمیه دریافت می‌کردیم که در حال حاضر پیر و پیگیری‌های مدیریت استان

سهمیه امسال به میزان «قطعی قالیباف» در نظر گرفته شده است.» وی خاطر نشان کرد: «این موضوع در متن قراردادی که سازمان با قالیبافان منعقد کرده، ذکر شده که تنها ۵۰ درصد سوابق محاسبه می‌شود و در صورتی که درخواست سوابق کامل را داشته باشند باید مابه‌التفاوت آن را پرداخت کنند. زمانی که قانون قالیبافان تک‌باف با ۲۷ درصد مطرح شد، ما اطلاع‌رسانی کردیم تا مراجعه کنند. ما تمامی قراردادها را به ۲۷ درصد تبدیل و به تمامی بیمه‌شدگان اطلاع‌رسانی کردیم که سوابق شما ۵۰ درصد محسوب خواهد شد؛ مگر اینکه بخواهید مابه‌التفاوت آن را پرداخت کنید.»

اجرای آزمون وسیع در دستور کار است

در بخش دیگری از این نشست همچنین منصور نیک‌خو، معاون تعاون اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی آذربایجان شرقی با اشاره به اینکه یکی از شاخص‌های مهم استان موضوع قالی و قالیبافی است که باید مورد توجه قرار گیرد، گفت: «متأسفانه به دلیل عدم تأمین اعتبار از سوی نهاد دولت در سال‌های

۲ نوع معافیت کارگاهی و انفرادی وجود دارد

در ادامه این کارگروه، محمد ابراهیمی، رییس اداره